

Αντώνης Γεωργούλας
Καθηγητής Κοινωνιολογικής και Ανθρωπολογικής Θεωρίας
Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Κρήτης
e-mail: georgoua@uoc.gr
Τηλ. 28310-77212

Σπουδές.

1979-1989. DEUG, LICENCE, MAITRISE, DEA και Διδακτορικό στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Κοινωνικών Πρακτικών και Κοινωνικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών Επιστημών Στρασβούργου.

1982-83. DIPLÔME του Ινστιτούτου Ανωτάτων Ευρωπαϊκών Σπουδών (IHEE) του Παν/μίου Strasbourg III.

Επαγγελματική πορεία

1990-91. Ανάθεση διδασκαλίας: Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Κοινωνικών Πρακτικών και Κοινωνικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών Επιστημών Στρασβούργου

1991-94. Ανάθεση διδασκαλίας: Πανεπιστήμιο Κρήτης (Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και Τμήμα Κοινωνιολογίας)

1995-97. Ανάθεση διδασκαλίας: ΤΕΙ Θεσσαλονίκης (ΣΕΥΠ και Σχολή Ζωικής και Φυτικής Παραγωγής)

1995-98. Ανεξάρτητος ερευνητής

1998-. Αναπληρωτής Καθηγητής και Καθηγητής (2011-): Πανεπιστήμιο Κρήτης (Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών)

Τρέχουσα ερευνητική δραστηριότητα

- Διεπιστημονικές πειθαρχίες και καταμερισμός της εργασίας κυριαρχίας
- Κοινωνιολογία και επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών
- Κοινωνιολογία της νόησης (επιστημονικών, πρακτικών και αισθητικών θεωριών)
- Κοινωνιολογία των παιδαγωγικών θεωριών και ανθρωπολογία της πολιτισμικής μεταβίβασης

Τίτλοι επιστημονικών εργασιών και δημοσιεύσεων.

Διδακτορική διατριβή

Espace social local et structure des reclassements: Grèce 1950-1985, (Τοπικός κοινωνικός χώρος και δομή των κοινωνικών μετατάξεων: Ελλάδα 1950-1985), Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Στρασβούργου, 1990, σ.455.

Βιβλία

Τροχιές σε σύμπτωση: Αγροτική έξοδος, κράτος, αστεακός χώρος εργασίας στην Ελλάδα, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1997.

Αφανείς δυναμικές: Ονοματοθεσία, ιδεολογία, ταυτότητα, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 1997.

Πολιτικές της κοινωνικής θεωρίας: Κοινωνικές δομές και κατηγορίες της σκέψης, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2006

Το πρόταγμα της ισότητας και η γένεση της κοινωνιολογίας, Τόπος, Αθήνα, 2008.

Κοινωνικές θεωρίες εν δράσει: Εννοιολογικός και ιδεολογικός μετασχηματισμός, Τόπος, Αθήνα, 2010.

Η γένεση της κοινωνιολογίας και η σύγχρονη ανθρωπολογία, Τόπος, Αθήνα, 2014.

Μετασχηματισμοί της εκπαίδευσης: Σύγχρονη ιδεολογία και διαδικασίες συμβολικής κυριαρχίας, Τόπος, Αθήνα, 2017

Η πάλη των σκοπιών: Η εννοιολογική δομή της κοινωνικής επιστήμης, Αθήνα, Τόπος, 2021

Σκοπιές σε πάλη: Μετασχηματισμοί του καταμερισμού της εργασίας κυριαρχίας, (υπό έκδοση, Φθινόπωρο 2023)

Εγχειρίδιο (με άλλους συγγραφείς)

(με Σ. Βλαχόπουλο, Ν. Ιντζεσίλογλου, Α. Κάλφα, Ε. Μπρίκα), *Κοινωνιολογία*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 1998

Έγγραφα τα Κεφάλαια

«Κοινωνίες στο χώρο και στο χρόνο», σσ. 107-126.

«Πολιτισμός, κουλτούρα, πολιτισμικές πρακτικές» (μαζί με τον Α. Κάλφα), σσ. 127-142.

«Κοινωνικός μετασχηματισμός», σσ. 187-209.

«Κοινωνική διάρθρωση, διαστρωμάτωση, κινητικότητα, μετάταξη», σσ. 241-260.

Επιμέλειες και μεταφράσεις βιβλίων (με Εισαγωγή και/ ή Επίμετρο).

Ε. Ντυρκάιμ, Μ. Μως, *Μορφές πρωτόγονης ταξινόμησης*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2001 [μετάφραση και εισαγωγή]

Ε. Ντυρκάιμ, *Πραγματισμός και κοινωνιολογία*, Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα, 2011 [μετάφραση, επιμέλεια και εισαγωγή]

Ε. Ντυρκάιμ, *Κοινωνιολογία και φιλοσοφία*, Επέκεινα, Τρίκαλα, 2015 [μετάφραση, επιμέλεια, εισαγωγή και επίμετρο]

Μετάφραση άρθρου (με εισαγωγική παρατήρηση)

R. Castel, «Ο 'πόλεμος κατά της φτώχειας' στις Ηνωμένες Πολιτείες: Η κατάσταση της αθλιότητας σε μία κοινωνία της αφθονίας», *ΚΕ*, 5-6/ 2014, σ. 199-215

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και εισαγωγικά δοκίμια

«Les présupposés théoriques pour l'étude de l'exode rural en Grèce» (Θεωρητικά προαπαιτούμενα για τη μελέτη της αγροτικής εξόδου στην Ελλάδα), *Regards Sociologiques*, 1/1991, σσ. 31-49.

«Σύστημα στρατηγικών ονοματοθεσίας και κοινωνικός μετασχηματισμός: Η περίπτωση της Μακεδονίας», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 6/1991, σ. 69-106.

«Θεωρητικά προαπαιτούμενα για τη μελέτη της κοινωνικής αναπαραγωγής στην Ελλάδα», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 7/1992, σ. 141-168.

«Identités collectives et dynamique de la société grecque» (με τον Ν. Κατριβέση) ("Συλλογικές ταυτότητες και η δυναμική της ελληνικής κοινωνίας"), *Regards Sociologiques*, 7/1994, σ.13-27.

«Η κοινωνιολογική θεωρία του Touraine», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 15/1994, σ.37-62.

«Διαφοροποίηση και συλλογικές ταυτότητες: Υποθέσεις για την κατασκευή των ομάδων ένταξης στις σύγχρονες κοινωνίες», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 17/1995, σ. 67-99.

«Κοινωνικές θεωρίες και πολιτικές σχέσεις: Από την πατρωνία στο λαϊκισμό», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 21/1997, σ. 5-30.

«Διαστάσεις της κοινωνικής ένταξης του μειονεκτήματος: Η περίπτωση της κώφωσης στη Βόρεια Ελλάδα», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 1998, σσ. 165-193.

«Sur la construction sociales de l'essentialisme identitaire : Prénoms antiques en Grèce moderne», *Regards Sociologiques*, 1998

«Η υπό διαμόρφωση παγκοσμιοποίηση και η διδασκαλία της κοινωνικής επιστήμης στη Μέση Εκπαίδευση», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, 1999

«Η πρώιμη παιδική ηλικία ως διακύβευμα: Μια υπόθεση» στο Ι. Λαμπίρη-Δημάκη (επιμ.), *Η κοινωνιολογία στην Ελλάδα σήμερα*, Τόμος Γ', Παπαζήσης, Αθήνα, 2002, σ. 171-184.

«Πρωτόγονες ταξινομήσεις και η κοινωνιολογία της κοινωνιολογίας του Ντυρκάιμ», *Εισαγωγή στο Ε. Ντυρκάιμ*, Μ. Μως, Gutenberg, Αθήνα, 2001, σσ. 9-72.

«Οι συλλογικές οντότητες του κονστρουκτιβισμού», *Θέσεις*, 2003, σσ. 67-108.

«Η αναστοχαστικότητα ως στρατηγική διάσπασης ταξινομητικών ορίων και τα όριά της», *Πρακτικά Συλλόγου Γαλλόφωνων Κοινωνιολόγων, Ταυτότητες-Ετερότητες*, Αθήνα, ΕΚΚΕ, 2004 (σε έκδοση CD)

«Οι νέες συλλογικές οντότητες της κοινωνικής θεωρίας στην πολιτική», *Αριάδνη*, Τόμος Ενδέκατος, 2004, σσ. 219-239.

«Αναστοχαστικότητα: Από τη μεθοδολογική στροφή στην αναδιάταξη της κοινωνικής θεωρίας», στο Σ. Παπαϊωάννου (επιμ.), *Ζητήματα θεωρίας και μεθόδου των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα, Κριτική, 2008, σσ. 286-316

- «Κοινωνικές ταξινομήσεις στην Ελλάδα: Κοινωνικές θεωρίες, πολιτικός λόγος, υποκειμενικές εντάξεις», στα Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνιολογίας, Θεσσαλονίκη (σε έκδοση CD)
- «Σχεδιάσμα για τη μελέτη της ιδεολογίας στη σημερινή Ελλάδα: Κοινωνικές θεωρίες και πολιτικός λόγος», *Θέσεις*, 89/2004
- «Μεθοδολογία και φεμινιστική θεωρία», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 42/2005, σσ. 115-148.
- «Η μεθοδολογία στη φεμινιστική θεωρία», Αριάδνη, Τόμος Ενδέκατος, 2005, σ. 231-258
- «Το άτομο και ο θάνατος: Homo clausus ή homo duplex;», *Αριάδνη*, Τόμος Δωδέκατος, 2006, σ. 181-200.
- «Μεθοδολογικές και επιστημολογικές προϋποθέσεις μιας ενιαίας θεωρίας πρακτικής», στο Σ. Παπαϊωάννου (επιμ.), *Ζητήματα θεωρίας και μεθόδου των κοινωνικών επιστημών*, Αθήνα, Κριτική, 2008, σσ. 319-337.
- «Πολιτισμός και κοινωνία: Από επιστημονικά αντικείμενα σε σπουδαστήρια υποκειμένων;», στο *Ανθρωπιστικές Σπουδές, Φιλοσοφικές Σχολές*, Ρέθυμνο, Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής, 2010, σ. 165-181
- «Ο Ντυρκάιμ και η κοινωνιολογία της μεταμοντέρνας στάσης», «Εισαγωγή» στο Emile Durkheim, *Πραγματισμός και κοινωνιολογία*, Πεδίο, Αθήνα, 2011, σ. 15-54.
- «Εκπαίδευση και ιδεολογία: Σχεδιάσμα μιας επιστήμης των επιστημών της εκπαίδευσης», *Αριάδνη*, 17/2011. σ. 359-395.
- «Οι σχέσεις συγγένειας στην κοινωνιογένεση του ασυνειδήτου», «Εισαγωγή» στο Bernard Vernier, *Το πρόσωπο και το όνομα: Συμβολή στη μελέτη των συστημάτων συγγένειας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2012, σ. 9-28.
- «Στοιχεία για μία κοινωνιολογία των κοινωνικών θεωριών», Επίμετρο στο Ε. Ντυρκάιμ, *Κοινωνιολογία και φιλοσοφία*, Επέκεινα, Τρίκαλα, 2015, σσ. 181-221.
- «Emile Durkheim και Max Weber: Για τη διασάφηση κάποιων παρεξηγήσεων στην ιστορία της κοινωνιολογίας», *Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 70/ 2018, σσ. 44-69
- «The double objectivation: Social classes and the sociology of social theories», *Class and Status*, 1/ 2022, σσ. 9-41
- «The double objectivation II: Sociology and (of) social theories», *Class and Status*, 2/ 2023, σσ. 9-52 (κυκλοφορεί τον Απρίλιο 2023)
- «Η μνήμη και η αμοιβαιότητα: Στοιχεία για την ανθρωπολογία της συμβολικής μεταβίβασης», (υπό δημοσίευση).

Εμπειρικές έρευνες

Α. Διεξαγωγή ερευνών

I. 1980-1989.

- Συμμετοχή σε έρευνες της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Παν/μίου Strasbourg II υπό την αιγίδα του CEMRIC (Centre d'Etudes des Migrations et des Relations Interculturelles). Οι έρευνες αφορούσαν στην ανεργία των νέων και στις σχέσεις των μεταναστών με το περιβάλλον υποδοχής, την εκπαίδευση και τον χώρο εργασίας.
- Πραγματοποίησα επιτόπια έρευνα, στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών μου σπουδών, που αφορούσε το κοινωνικό περιεχόμενο του ρεύματος των μετατοπίσεων, με αφετηρία τον ελληνικό αγροτικό χώρο.

II. 1990-1999.

1. Συμμετοχή στο ερευνητικό πρόγραμμα του CRESS (Centre de Recherches et d'Etudes en Sciences Sociales) "Structures sociales grecques" ("Κοινωνικές δομές της Ελλάδας"). Τα θέματα που έχω διερευνήσει είναι:

- Ονοματοθεσία και ιδεολογία .

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε μεγαλύτερο δείγμα πληθυσμού σε σχέση με αυτό της διατριβής προκειμένου να συμπληρωθούν τα δεδομένα σχετικά με τις σχέσεις ανάμεσα στην ονοματοθεσία και την ιδεολογία.

2. Επιστημονικός συνυπεύθυνος της έρευνας:

(μαζί με το Ν. Κατριβέση)

Σχέσεις παράδοσης-εκσυγχρονισμού στη σύγχρονη Ελλάδα.

Η έρευνα ήταν ενταγμένη στο πλαίσιο προγράμματος του CRESS και συγχρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (στο πλαίσιο του ΠΕΝΕΔ). Η έρευνα άρχισε το Φεβρουάριο 1994 και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 1996. Η μελέτη κατατέθηκε στο Παν/μιο Μακεδονίας και στη ΓΓΕΤ

3. Επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας:

Θεσμοί και πρακτικές φύλαξης και εκπαίδευσης παιδιών προσχολικής ηλικίας στη Δυτική Θεσσαλονίκη.

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από την Κοινοπραξία Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β.Δ. Θεσ/νίκης "Ηράκλειτος" και έχει ολοκληρωθεί. Η μελέτη κατατέθηκε στον "Ηράκλειτο"

4. Επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας:

Καταγραφή του κωφού και βαρήκοου πληθυσμού της Βόρειας Ελλάδας: κοινωνικά, επαγγελματικά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά.

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Εθνικό Ίδρυμα Κωφαλάλων (Παράρτημα Β. Ελλάδας). Διάρκεια Μάρτιος 1997 – Ιούλιος 1998

5. Επιστημονικός συνυπεύθυνος της έρευνας:

(μαζί με τον Ν. Κατριβέση)

Ιδεολογικά σχήματα των προσφάτως εγκατεστημένων Ελλήνων από την πρώην ΕΣΣΔ στη Θεσσαλονίκη.

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Τμήμα Ερευνών του Παν/μίου Μακεδονίας. Διάρκεια Δεκέμβριος 1996 – Ιούνιος 1998. Οι θεωρητικές αρχές είναι οι ίδιες με αυτές της προηγούμενης έρευνας, με τη διαφορά πως, εδώ, το κύριο βάρος δίνεται στο σύστημα των αλληλεπιδράσεων που δημιουργείται ανάμεσα στους επαναπατρισθέντες Ποντίους και στο ελληνικό κράτος, αλλά και στην κοινωνία. Από τη μεριά μου είχα τη

δυνατότητα να μελετήσω τις σχέσεις ανάμεσα στις προβληματικές του αποκλεισμού και τις κοινωνικές χρήσεις των προγραμμάτων ενάντια στον αποκλεισμό.

6. Σύνταξη της ερευνητικής πρότασης και κάλυψη μέρους του ερευνητικού σχεδίου:
(επιστημονικός υπεύθυνος Α. Αστρινάκης)

«Ο σχηματισμός της περιοχής του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα»

Χρηματοδότηση ΕΛΚΕ Παν/μίου Κρήτης. Διάρκεια 1999-2002. Διερεύνησα τη σχέση μεταξύ των προγραμμάτων στήριξης των αποκλεισμένων ομάδων και της διαχείρισης αυτών των προγραμμάτων.

III. 2000-2009.

7. Διενέργεια έρευνας μικρής κλίμακας από το Εργαστήριο Κοινωνικής Έρευνας με θέμα:

- «Υποκειμενικές κοινωνικές εντάξεις στη σημερινή Ελλάδα»

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των σεμιναριακών μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Διάρκεια 2001-2004.

8. Διενέργεια έρευνας σε πανελλήνια κλίμακα από το Εργαστήριο Κοινωνικής Έρευνας με θέμα:

- «Σχέσεις πολιτικής και Εκκλησίας στην Ελλάδα».

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγιο (στρωματοποιημένο δείγμα σε πανελλήνιο επίπεδο) στο πλαίσιο σεμιναριακών μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Διάρκεια 2001-2004. Μέρος του εμπειρικού υλικού χρησιμοποιήθηκε για τη στήριξη των υποθέσεων μιας διδακτορικής διατριβής (Σ. Κεσσαρέα).

2004-2009. Ερευνητικό πρόγραμμα γύρω από τη σχέση των κοινωνικών επιστημών και του αντικειμένου τους. Το πρώτο στάδιο της έρευνας ολοκληρώθηκε

IV. 2009 –.

2009-. Ερευνητικό πρόγραμμα για τις σχέσεις ανάμεσα στην εννοιολογική αλλαγή, τον ιδεολογικό μετασχηματισμό και τις τροποποιήσεις των δομών της ανθρωπο-επιστημονικής απασχόλησης. Αντικείμενο μελέτης είναι οι Φιλοσοφικές Σχολές της χώρας.

B. Εποπτεία διδακτορικών διατριβών, συμμετοχή σε τριμελείς διδακτορικών διατριβών και εποπτεία διπλωματικών εργασιών

1. Εποπτεία

- Στάθης Κεσσαρέας, *Σχέσεις ορθόδοξης εκκλησίας και πολιτικής στην Ελλάδα*.

(Υποστηρίχθηκε)

- Κωνσταντίνος Σπυριδάκης, *Η κοινωνιογένεση της «προβληματικής εφηβείας»*.

(Υποστηρίχτηκε)

2. Τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές

- Ρεγγίνα Κασιμάτη, *Η Βονα και ο San Leo. Γλώσσα, τελετουργία, εδαφοκυριαρχία: Εθνογραφική προσέγγιση μιας «ελληνόφωνης» κοινότητας της Κάτω Ιταλίας.* (Υποστηρίχτηκε)
- Ορέστης Λιντερμάιερ, *Η πεντηκοστιανή εκκλησία της Ελλάδας ως θρησκευτικό κίνημα.* (Υποστηρίχτηκε)

3. Εποπτεία διπλωματικών ΠΜΣ

- Κ. Σπυριδάκης, *Η κοινωνιογένεση της «προβληματικής εφηβείας».*
- Δ. Τσιάμη, *Αναλυτικά Προγράμματα και ιδεολογία.*
- Γ. Βοσκάκης, *Η εξέλιξη των Φιλοσοφικών Σχολών: Το παράδειγμα της Φιλοσοφικής του ΕΚΠΑ.*
- Γ. Σφυράκης, *ANT (Actor-Network Theory): Από την κοινωνιολογία της επιστημονικής γνώσης στη συμμετρική ανθρωπολογία.*
- Μ. Νικηφορίδου, *Το πρόγραμμα PISA και η κριτική του.*
- Λ. Γαδανάκη, *Η ποίηση στα ΑΠ της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.*

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ-ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΡΓΟ

- Πρόεδρος Τμήματος ΦΚΣ 2008-2012.
- Αναπληρωτής Πρόεδρος Τμήματος 2000-2002
- Διευθυντής Τομέα ΘΕΜΚΕ, 2000-2004 και 2006-2008
- Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος: «Πολιτισμός και ανθρώπινη ανάπτυξη» 2008-2010
- Μέλος του Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών του ΕΛΚΕ, 2000-2006
- Μέλος του Τμήματος στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παν/μίου 2005-2008
- Μέλος της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, (1999–2012) όπως και συμμετοχή και σε πολλές άλλες Επιτροπές
- Εισηγητής του ΠΜΣ «Πολιτισμική ανάλυση και εκπαίδευση».
- Μέλος σε πολλές τριμελείς εισηγητικές επιτροπές και σε πολλά εκλεκτορικά σώματα στο Τμήμα ΦΚΣ και σε άλλα Τμήματα.